

Zondag 5 januari 2025: 'Blijf je verwonderen!'

Inleiding op de dienst:

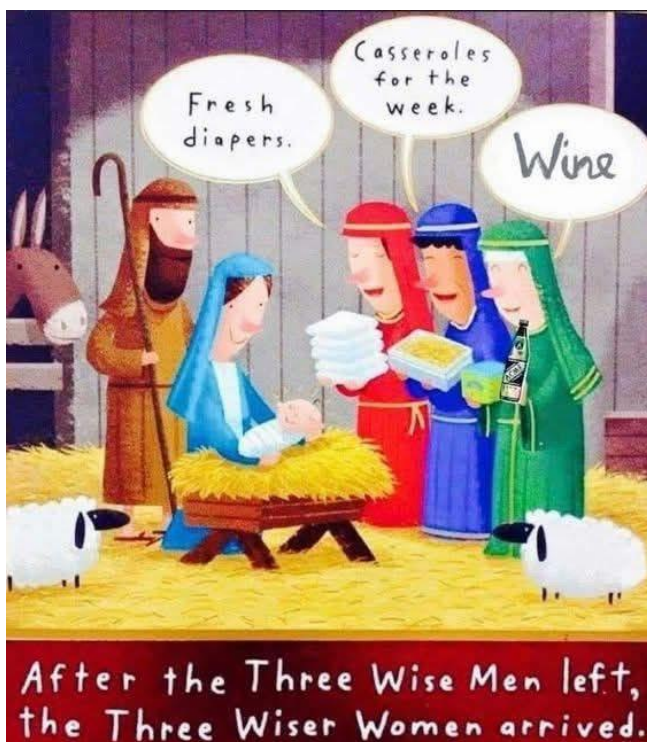
Topdrukte voor de kerken in de afgelopen weken.

Kwamen ze af op de verlichte Bethlehem-ster op onze kerk?

Ook de basisschool De Rank heeft kerstfeest gevierd hier in de kerk – 2x de kerkzaal vol kinderen. Toen ik het verhaal vertelde over de wijzen uit het Oosten en vroeg welke cadeau's de kinderen zouden meebrengen als ze op kraambezoek zouden gaan, was het voornamelijk snoepgoed waar ze mee aan kwamen....

Mirre, goud, wierook: het zei hen niets!

Een leuke cartoon over drie wijze vrouwen geeft ook een totaal andere kijk op de kraamkado's

Ook wij laten ons vanmorgen leiden door de ster van Bethlehem en laten ons verwonderen door zijn zeggingskracht.

We lezen uit Gen.15 waar Abraham naar de sterren moet kijken (Kijk om hoog Sammie!) en over de wijzen uit het Oosten (Mat.2)

Abraham is niet alleen de vader van gelovigen (joden, christenen moslims), maar ook de vader van geloofsverliezers. Abraham weet als geen ander wat het is om vervreemd te raken van een godsdienstige opvoeding. Hij keert zich af van het geloof van zijn vader: hij kon niet meer geloven in de sterren waarin zijn levenslot beschreven stond.

Die sterren zeiden Abraham niets meer en hij heeft die hele santenkraam verlaten, zijn vaderstad, zijn familie, zijn land en volk, en vertrok naar....Ja waar naartoe?

Als hij het aan de priester thuis in Oer gevraagd had, had hij het hem haarfijn kunnen vertellen a.h.v. de sterren; het stond immers in de sterren geschreven...

Maar Abraham ging zonder te weten waar hij komen zou: het was de grootste omwenteling in de cultuurgeschiedenis, toen hij hoorde: 'Trek weg uit je land, verlaat je familie, verlaat ook je naaste verwanten, en ga naar het land dat ik je zal wijzen' (Gen.12:1b).

M.a.w. kijk niet meer naar de sterren, kijk recht voor je uit, er is niet een lot dat daarboven al vastligt, er is een taak die hier beneden op je wacht.

En hij doet het. Hij gaat.

Zo is hij zijn reis begonnen, maar in het voorgelezen gedeelte uit Gen.15 krijgt hij te horen, dat hij nu juist naar boven moet kijken, naar de hemel en dat hij de sterren moet tellen, als hij dat kan...

Wat zal er dan door Abraham heen gaan?

Als je de kerk verlaten hebt, waarom zou je er dan weer naar teruggaan? Hij heeft zich er van los gemaakt, dat heeft pijn gedaan, afstand genomen van alles en iedereen wat hem vertrouwd was, en dan zou hij zo maar weer terug gaan?

Het zegt hem niets meer en hij heeft geen boodschap meer aan die sterrenhemel. Ze heeft haar betekenis verloren voor hem.

Okke Jager beschrijft het zo:

'Als deze man te horen krijgt: 'kijk eens naar de sterren!', dan voelt hij zich als een kerkverlater die de raad krijgt: lees de catechismus. Hij kan er niets mee, met dat uitgedoofde verleden. Abram ziet de sterren zoals Maarten 't Hart een ouderling. Hij is uit het nest gevallen.' (p.25)

Vele kerkverlaters zien de godsdienst van hun kinderjaren als de religie van Abrams jeugd. De geloofsleer lag vast, ons lot lag vast (wie er wel en wie er niet in de hemel zou komen), God als de Almachtige die alles voorziet en het beste met je voor heeft. Dus geen geklaag, geen opstand, maar acceptatie en ondergaan van je lot.

Wat God doet, dat is welgedaan...

En dat is een doekje bij het bloeden dat niet meer voldoet. Daarmee is teveel onrecht vergoelikt of onder het tapijt geschoven. En de vraag waarom God dan al het lijden toelaat, blijft onbeantwoord. En dat is nu precies waar het probleem zit: er is niets voor dat godsbeeld in de plaats gekomen.

De geloofscrisis als een vertrouwenscrisis: de kerk heeft veel van haar kredietwaardigheid verloren en daarmee de geloofwaardigheid van haar boodschap.

Voor de één bestaat God niet meer (in zo'n god kan ik niet meer geloven...!) en betekent dat einde geloof, voor de ander is dat het begin van een zoektocht: wetend wat je niet meer, en op zoek naar wat je dan wel geloven kunt.

Abraham gaat weg. Verlaat zijn comfort-zone.

Weg uit het gesloten systeem van 'het is nu eenmaal jouw lot' naar de vrijheid van zelfstandigheid, geroepen tot een opdracht, een taak: 'mens, kom tot je doel!'. Abraham krijgt een andere verstandhouding met God; als God Sodom wil verwoesten, is Abram zo vrijpostig om te zeggen: zou U dat wel doen?

Opstandigheid en vertrouwen kenmerken zijn 'nieuwe' geloof.

Een geloof niet van horen zeggen, maar gaandeweg verworven, door schade en schande... Abraham moet omhoog kijken en de sterren tellen: om uiteindelijk te leren dat in de sterren zijn levenslot niet vastgelegd en over zijn toekomst beslist is, maar dat zijn nageslacht dat zal doen. Zijn nageslacht, de volken, zullen de vertelfunctie van de sterren overnemen.

Abraham als vader der volkeren: aartsvader van joden, christenen en moslims.

Zij vertellen samen het verhaal verder: over hun godservaringen, hun weg in het geloof, op zoek naar geloof, hoop en liefde.

Verrassend is het dan te lezen bij Matheüs dat Jezus van Nazareth afstamt van David, zoon van Abraham (Mt 1:1). Om ook Jezus te plaatsen in die sterrenhemel, die ontelbaar is. Als één van die sterren die het verhaal doorvertelt van zijn godservaring.

Ook bij de geboorte van Jezus speelt de sterrenhemel een rol: een ster brengt mensen op de been, die net als Abram vroeger, geloof hechten aan de stand van de sterren. Niet als een lot dat hen opsluit in het bestaande, maar als een richtingwijzer die hen op pad stuurt naar het kind in de kribbe.

Zo kunnen oude beelden een nieuwe taal spreken, volgens Okke Jager.

'Want het is ook niet weer allemaal onzin; die beelden uit de kinderjaren, dat verlangen naar geborgenheid, die eerbied voor de sterren. Zal niet een ster de magiërs uit de Oosten naar de kribbe leiden, naar de zoon van Abraham? Het wordt in de kerk nooit meer als vroeger. Maar vroeger is niet dood. Ook wat ons niets meer zegt, kan opnieuw gaan spreken. De opvoeding kan weer stem krijgen' (p.30).

Abraham hoeft de sterren niet af te schrijven, maar zij krijgen een nieuw verhaal te vertellen. De sterren, het nageslacht mag het vertellen overnemen.

En wat hebben wij te vertellen? Een nieuw verhaal?

Wie met de vader der geloofsverliezers een nieuwe hemel ziet, ziet op aarde een nieuwewerk, die niet vast blijft houden aan het oude omdat dat nu eenmaal het ware geloof is en die ook begrip heeft voor het heimwee naar de vroegere veiligheid.

Want wie van ons kan zeggen, dat hij/zij nog het zelfde geloof heeft als in zijn kinderjaren?

We zijn met wat ze van huis hadden meegekregen op weg gegaan, maar gaandeweg dingen losgelaten en ervan afscheid genomen.

Tijdens je leven, pelgrimstocht, ontstond/ontstaat ruimte voor nieuwe indrukken, en voor het aanboren van nieuwe bronnen van spiritualiteit.

Niet alleen voor de wijzen uit het oosten, ook voor ons is geloven in beweging blijven, vragen en zoeken, soms iets vinden en toch weer verder gaan.

Als gemeenschap bieden we ruimte aan elkaars zoektocht, lopen we met elkaar op, de één loopt misschien vooruit op de ander, maar allemaal op weg. Met de bede op onze lippen: *'Hervorm, herschep ook ons geslacht, opdat het door de wereldnacht de weg vindt naar uw woning'* (lied 723 vs.2b)

Een bede én een wens bij het begin van het nieuwe jaar.

Helmond, Corine Beeuwkes-van Ede